

СТАНОВИЩЕ

От: *проф.д-р Таня Дъбева Филипова;*
Икономически университет – Варна, катедра „Икономика и
организация на туризма”;
Научна специалност: „Икономика и управление (туризъм)”

Относно: *дисертационен труд за присъждане на научна степен*
„доктор на науките“ *по научна специалност „Икономика и*
управление (туризъм)” в УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Таня Петрова Парушева*
Професор, доктор
УНСС / катедра „Икономика на
туризма”

Тема на дисертационния труд: **Нова парадигма на културния туризъм в**
контекста на глобализацията

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд, съгласно Заповед №104/18.01.21. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът е представил за обсъждане дисертационния си труд в *катедра „Икономика на туризма”, факултет „Икономика на инфраструктурата”* на УНСС съгласно чл. 39 от ППЗРАСРБ. Разкриването на процедурата по защита на дисертационния труд е извършено на основание: решение на катедрения съвет на катедра „Икономика на туризма” (Протокол №65/15.12.20) и на ФС на факултет „Икономика и инфраструктура” (Протокол №12/12.01.21).

Професор д-р Таня Парушева е изтъкнат, дългогодишен преподавател в катедра „Икономика на туризма” към УНСС. От 1993 г. преминава последователно през всички научни длъжности, професор – от

2011 година, доктор – от 14.05.2001 г. (Диплом № 27214). Атестат за качествата на проф. Парушева като преподавател са: - броят на преподаваните дисциплини, на които тя е титуляр (над 14 в ОКС „бакалавър”, от които 3 на английски език пред студенти от специалност „Икономика на туризма с преподаване на английски език” и чуждестранни студенти по програма „Еразъм +”; над 10 в ОКС „магистър”, включително по програма за двойна диплома с ULCO; - университетите и филиалите, където преподава на втори трудов договор или като гост професор – 8; - ръководството на над 200 дипломни работи на студенти; - участието в 5 обучения и специализации в чужбина; - издадени 10 учебника (от които 2 на английски език).

Богатата и разностранна научноизследователска дейност на дисертанта се доказва от нейните 123 публикации, от които 7 монографии, 7 студии, 38 статии и др.; - ръководство на 11 докторанти, от които 8 успешно защитили; - участието в многобройни международни и национални научни форуми; - ръководството и участието в 28 научноизследователски проекти, от които 16 международни.

Наред с преподавателската и научноизследователската си дейности, проф. Парушева изпълнява важни управленски функции в УНСС като зам. декан на факултет „Икономика на инфраструктурата”; член на Контролния съвет на УНСС; Член на Факултетната комисия за насърчаване и оценяване на научноизследователската дейност (ФКНОНИД) на факултет „Икономика на инфраструктурата” при УНСС, член на Националния съвет по маркетинг и реклама в туризма към Министерството на туризма на Република България и други.

Кратката информация за дисертанта и за откриването на процедурата по защита на дисертационния труд показват, че са спазени всички критерии и изисквания.

2. Кратка характеристика на представения дисертационен труд

Представеният дисертационен труд е в **обем** от 395 страници. Състои се от увод (8 стр.), изложение в четири глави (300 стр.), заключение (5 стр.), използвана литература (16 стр.) и 3 приложения (50 стр.). В основния текст са илюстрирани 7 таблици, 55 фигури и 11 графики. Приложенията съдържат 23 таблици, 16 фигури и 26 графики. **Библиографският апарат** включва 355 заглавия. От тях 50 на кирилица, в т.ч. 48 на български и 2 на руски език; 203 на латиница, в т.ч. 200 на английски, 1 на немски, 1 на френски, 1 на испански език, и 102 интернет източници. Литературните източници са достатъчно на брой, съотнесени към обема на разработката, подбрани са подходящи публикации според

предмета на изследване, цитиранията са коректни. Включените документи и интернет източници осигуряват богата съвременна база на разработката, в контекста на обхванатите обекти.

Структурата на доктората е *логична и добре балансирана*, кореспондира с поставените научноизследователски задачи, чието изпълнение се гарантира от съдържанието на разработката.

Оценяваме тематиката на дисертационния труд като изключително **актуална**, поради необходимостта да се осмислят и коментират основните видове и форми на туризма, в случая културния, в съвременния глобален, динамичен и изпълнен с парадокси свят. Все по-нарастващите темпове на развитие на културния туризъм и доближаването му до масовия поставят сериозни въпроси, свързани с устойчивото му развитие, запазване на културната идентичност и културното многообразие при увеличаващо се експониране в туристическите продукти. В тази връзка считаме за *правилно, ясно и точно дефинирани*: основната **цел**, осемте **научноизследователски задачи**, **обектът и предметът** на разработката. Приемаме напълно основната **изследователска теза** и четирите **работни хипотези**.

Структурата и богатото съдържание на представения докторат показват разностранно и детайлно вникване в проблематиката, от страна на дисертанта както в международен, така и в национален план. Това доказва отличното познаване на дискутирания предмет и неговите компоненти, което е логичен резултат от избора и задълбочения анализ на използваната научна литература.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Представеният обемен труд включва сериозни научни и научно приложни резултати. Наред с обогатяването на редица **теоретични постановки**, свързани с аспекти на културния туризъм и новата му парадигма, са налице и **методологически достижения** във връзка с алгоритъм за популяризиране на регионалната културна идентичност и постигане на устойчив културен туризъм. Теоретичните постановки и **модел** са осмислени в приложен план чрез насоки за развитие.

Получените резултати в дисертационния труд се базират на подходящо комбинирания и прецизен *методологически инструментариум*, включващ разнообразни **научни подходи и методи**, съобразени с целта и научноизследователските задачи на разработката. Считаме, че използването на този инструментариум от проф. Парушева способства за доказване на тезата и най-вече за изпълнението на поставените задачи и основна цел на разработката. Също така, в контекста на предмета и

обектите на изследване, приемаме **ограниченията**, представени от авторката, както и изведените *основни проблеми*.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В процеса на изпълнение на основната цел на доктората, чрез решаването на посочените научноизследователски задачи с помощта на научната комуникация и методологическия инструментариум, авторката реализира редица научни и научно-приложни приноси. Напълно **приемаме** систематизираните от проф. Парушева научни приноси, свързани с обогатяване на теорията и съставянето на общо приложим авторов модел. Съгласяваме се също с научно-приложните приноси, свързани с анализа на обектите на изследване и емпиричните проучвания. В съвкупност, посочените приноси повишават **полезността и приложимостта** на обемния труд.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

По дисертацията проф. Парушева представя внушителен списък от **38 публикации**, свързани с дисертацията, които като брой и структура многократно *надхвърлят изискуемите* по процедурата. Освен **книга** по доктората, е издадена и отделна **монография**, която не е хабилитационен труд. Оценяваме публикациите като подходящи по тематика, издадени в реномирани издателства, част от тях на общо **6 чужди езика**, което съдейства за широкото популяризиране на достиженията на автора сред научната общност и аудитория от експерти и специалисти.

6. Оценка на автореферата

Представеният автореферат е в обем от 100 страници, **двуетичен (и на английски език)** и напълно *коректно* и пълно отразява структурата и съдържанието на дисертационния труд, както и включва всички задължителни компоненти.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Дисертационният труд представлява мащабно изследване на значима проблематика. Смятам, че проф. Парушева аргументирано е обосновала новата парадигма на културния туризъм в контекста на глобализацията. Представената концепция и резултатите от комплексното емпирично изследване на развитието на устойчив културен туризъм в глобалната среда, са значителен принос за туристическата наука и практика. Бих си позволила да препоръчам, в бъдещата си работа авторът да насочи изследователския си интерес към проучване степента на

развитие, в която пандемията КОВИД-19 ще повлияе върху формирането на тенденциите, свързани с културния туризъм. За достойна защита отправям следния въпрос към дисертанта:

С какво са свързани някои от актуалните бъдещи тенденции в развитието на устойчив културен туризъм?

8. Заключение

Дисертационният труд на проф. д-р Таня Парушева: „Нова парадигма на културния туризъм в контекста на глобализацията” е актуално, навременно, ценно и полезно за туризмологията и нейните приложни аспекти, изследване. Трудът според третираните проблеми, е първият по рода си в националната специализирана литература и е задълбочено, многоаспектно и съвременно проучване, логично подредено, написано на висок научен стил и терминологична лексика. Тези констатации ми дават основания да дам изключително положителна оценка на представения докторат и да гласувам с твърдо „да” за присъждане на научната степен „доктор на науките” в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки”, професионално направление 3.8. „Икономика”, научна специалност „Икономика и управление (туризъм)” на професор д-р Таня Петрова Парушева. Препоръчвам и на почитаемото научно жури да подкрепи тази оценка.

24.02.21. / Варна

Подпис:
(проф.д-р Таня Дъбева)

OPINION

From: *Prof. PhD Tania Dabeva Filipova*
University of Economics - Varna, Department of Economics and
Organization of Tourism;
Scientific specialty: "Economics and Management (Tourism)"

Regarding: dissertation for acquiring the scientific degree
"Doctor of Sciences" in a scientific specialty *"Economy and*
Management (Tourism)" at UNWE.

Author of the dissertation: *Tania Petrova Parusheva*
Prof. PhD
UNWE / Department of Economics of Tourism

Dissertation topic: **A new paradigm of cultural tourism in the context of globalization**

Grounds for presenting the opinion: participation in the composition of the scientific jury for the defense of the dissertation, according to Order №104 / 18.01.21. of the Rector of UNWE.

1. Information about the author of the dissertation

The author has presented her dissertation work for discussions with *Department of Economics of Tourism, Faculty of Economics of Infrastructure* at UNWE according to art. 39 of Regulations for application of the Law. The disclosure procedure for the defense of the dissertation was applied on the basis of: decision of the Department Council of the Department of Economics of Tourism (Protocol №65 / 15.12.20) and of the Faculty of Economics of the Faculty of Economics and Infrastructure (Protocol №12 / 12.01.21). Professor PhD Tanya Parusheva is a prominent longtime lecturer in the Department of Economics of Tourism at UNWE.

Since 1993, passed in succession all scientific positions, professor - since 2011, doctor - since 14.05.2001 (Diploma № 27214). Testimonial for the qualities of Prof. D. Parusheva as a teacher are: - the number of lectured disciplines in which she is a titular (over 14 in EQD (Educational Qualification Degree) Bachelor's, 3 of which in English to students majoring in „Tourism Economics by Teaching in English Language" as well as foreign students in the Erasmus + program; more than 10 in EQD - Master's, including a program with double degree in ULCO; - 8 are the universities and branches, where she teaches on a second employment contract or as a visiting professor; guidance on over 200 diploma theses of students; participation in 5 trainings and specializations abroad; issued 10 textbooks (2 of them in English).

The substantial and diverse scientific research activity of **the author** is well demonstrated by her 123 publications, 7 of which monographs, 7 studies, 38 articles, etc .; management of 11 doctoral candidates, 8 of which resulted in successful defense; participation in numerous international and national scientific forums; leadership and participation in 28 science research projects, 16 of them being multinational.

Along with her teaching and research activities, Prof. Parusheva performs major executive functions at UNWE as Deputy Dean of the Faculty of Economics of Infrastructure; member of the Supervisory Board of UNWE; Member of the Faculty Commission for Promotion and Evaluation of Research (FCNONID) of the Faculty of Infrastructure Economics at UNWE, member of the National Council for Marketing and Advertising in Tourism at the Ministry of Tourism of the Republic of Bulgaria and others.

The brief summary about **the dissertation author** and the initiation of the justification procedure of the dissertation, reveal that all criteria and requirements are covered.

2. Brief description of the presented dissertation

The presented dissertation encompasses 395 pages. It incorporates an introduction (8 pages), an exposition in four chapters (300 pages), a conclusion (5 pages), references (16 pages) and 3 appendices (50 pages). The main text illustrates 7 tables, 55 figures and 11 graphs. The appendices contain 23 tables, 16 figures and 26 graphs. **The bibliographic apparatus** includes 355 titles. 50 of them in Cyrillic, incl. 48 in Bulgarian and 2 in Russian; 203 in Latin, incl. 200 in English, 1 in German, 1 in French, 1 in Spanish, and 102 Internet sources. The literature sources are sufficient in number, correlated

to the volume of the work, appropriate publications are selected according to the subject of research, the citations are correct. The comprised documents and internet sources provide a rich contemporary base for development, in the context of the objects covered.

The structure of the doctorate is *logical* and well balanced; it corresponds to the set research tasks, the implementation of which is guaranteed by the content of the study itself.

The subject matter of the dissertation is assessed to be exceptionally **relevant**, by reason of the necessity to comprehend and comment on the main types and forms of tourism, in this case the **cultural**, in this present-day global, dynamic and paradoxical world. The growing pace of progress in cultural tourism and its approach to mass tourism raises serious questions related to its sustainable growth, preservation of cultural identity and cultural diversity with increasing exposure to tourism products. In that regard, we consider the matter to be *correctly, clearly and precisely* defined: the prime **objective**, the eight **research tasks, the object and the subject** of the development. The main **research thesis** as well as the four **working hypotheses**.

The structure and prominent content of the presented doctorate display a diverse and detailed insight into the issues, recognized by **the dissertation author**, both internationally and nationally. This validates the excellent knowledge of the discussed subject and its components, which is a logical result of the choice and in-depth analysis of the used scientific literature.

3. Evaluation of the obtained scientific and scientifically-applied results

The introduced extensive work includes serious scientific and scientifically applied results. Along with the enrichment of a number of **theoretical formulations**, associated with aspects of cultural tourism and the new paradigm, there are available **methodological achievements** in connection with an algorithm for promoting the regional cultural identity and realizing sustainable cultural tourism. The theoretical formulations and **model** are meaningful in an attached plan through guidelines for expansion.

The results obtained in the dissertation are based on adequately combined and precise *methodological toolkit*, including a variety of **scientific approaches and methods** consistent with the purpose and research objectives of the development. It is believed that the use of this toolkit by Prof. Parusheva facilitates to prove the thesis and especially the implementation of the tasks and

main goal of the development. Similarly, in the context of the subject and objects of research, completely accepting **the limitations**, presented by the author, in addition to the *central problems*.

4. Evaluation of scientific and scientifically-applied contributions

In the process of fulfilling the main objective of the doctorate, by solving the indicated research tasks with assistance of scholarly communication and the *methodological toolkit*, the author reaches the realization of a number of scientific and scientifically-applied contributions. That leads to **full acceptance** of the scientific inputs systematized by Prof. Parusheva, related to the enrichment of the theory and the composition of a generally applicable author's model. Completely agree with the scientific and applied contributions related to the analysis of the objects of research and empirical studies. In summary, the specified inputs increase the **functionality and applicability** of the vast work.

5. Evaluation of publications related to the dissertation

On the dissertation, Prof. Parusheva introduces an impressive list of **38 publications**, related to the dissertation, which in count and in structure, substantially *exceed those required* by the procedure. In addition to **a book** published on the doctorate, a separate **monograph** has been issued, which is not a habilitation thesis. The publications are evaluated as appropriate in terms of subject matter, published in renowned publishers, some of them in **6 different languages** in total, which contributes to the widespread promotion of the author's achievements among the scientific community and the audience of experts and specialists.

6. Evaluation of the auto-abstract

The presented auto-abstract is in a volume of 100 pages, bilingual (and in English) and absolutely *correctly* and fully reflecting the structure and content of the dissertation, including all mandatory components.

7. Critical remarks, recommendations and questions

The dissertation is a large-scale study of significant issues. Prof. Parusheva is considered to have substantiated with arguments the new paradigm of cultural tourism in the context of globalization. The concept introduced and the results of the complex empirical study of the development of sustainable cultural tourism in the global environment are a significant contribution to tourism science and practice.

My personal recommendation to the author, for future work, would be to focus her research interest on studying the degree of evolution, in which the COVID-19 pandemic would be influencing the formation of trends related to cultural tourism. For dignified justification would ask the *dissertator* the following question: **What are some of the latest future trends related to, in terms of the development of sustainable cultural tourism?**

8. Conclusion

The dissertation work of Prof. PhD Tanya Parusheva: "*A new paradigm of cultural tourism in the context of globalization*" is relevant, timely, valuable and useful for tourismology and its applied aspects, research. The work, based on the problems treated, is the first of its kind, in the national specialized literature and is an in-depth, multifaceted and modern study, logically arranged, written in a high scientific style and terminological vocabulary. These findings give me grounds to grant an immensely positive assessment of the presented doctorate and to vote with a firm **"yes" for the award of the degree "Doctor of Science" in the field of higher education 3. "Social, economic and legal sciences", professional field 3.8. "Economics", scientific specialty "Economics and Management (Tourism)" by Professor PhD Tanya Petrova Parusheva.** Recommend the esteemed scientific jury to support this assessment.

02/24/21 / Varna

Signature:

(Prof. PhD Tania Dabeva)